

Heç vaxt ağlıma gəlməzdi ki, ne vaxtsa babam haqqında yazı yazmaq barədə düşünüm. Hətta sağlığında belə. Amma indi – gözəlilmədən dünyasını dəyişdiyi bir vaxtda gedişi ilə hər birimize yaşatdığı nədəndi bilmədim, bu yazı qələmə ahındı. Haradan, necə başlayacağımı bilmədiyim halda, sözlər özü gəlib məni tapdı. Hərçənd ki mən jurnalist, söz adam deyiləm.

Özümü tanyandan babam haqqında yalnız xoş sözlər eşitmişəm. Yaxından tanyanlar onu həmişə "halal adam", "təmənnəsiz şəxs" kimi dəyərləndirir, "bələ insanlara nadir hallarda rast gəlmək olur"... kimi səmimi kəlmələrlə onun qəfil gedişinə təəssüflənirlər. Nənəm deyir ki, babamın təmiz adı, halal zəhməti ilə qazandığı çörek ailəmiz üçün həmişə qürur ünvanı olub. O, nəfsini mehız təmiz ada, halal zəhmətə qurban verən şəxslərdən olub. Çoxlarına nümunə ola biləcək insan kimi tanımb. Həmişə haqqın, ədalətin tərəfində dayanıb, işini seven, vicdanlı, dürüst, təmiz qəlbli və peşəsi ilə fəxr edən olub.

Yaşlılar, orta nəslin nümayəndələri, gənclər, xüsusilə tələbələr və müəllim yoldaşları haqqında birmənalı olaraq "xeyirxah insan", "bütöv şəxsiyyət", "istedadlı filoloq-alim", "həqiqi ədəbiyyatşünas" kimi ifadələr işlədirlər. İctimai fəaliyyətində olduğu kimi, şəxsi həyatında da daim bu prinsipi sadıq qaldığını söyləyirlər.

Mən babam nəvənin öz babasını sevməyə bələyəyindən daha çox sevirdim. Bizə gələndə içimdə qərribə sevinc hissi oyanırdı - onu anlama bilmədiyim bir əhvalla qarşılayırdım. Babam da bizi çox istəyirdi.

## UNUDULMAZ İNSAN, TANINAN ALİM

*Salam, Əli Rza müəllim, necəsiniz? Ayət-xan narahat edir. Mənim məqaləmə göstərdiyiniz əvəzsiz diqqətinizə görə minnətdaram. Həcminə görə harada isə çap olunacağına gümanım yox idi. Siz bir daha "Kredo"nun ziyalılara təmənnəsiz ünvan olduğunu təsdiq etdiniz. Dünən Füzuli müəllimin 40-ı oldu. Gecə nəvəsi mənə göndərib. Bildiyim dərəcədə nizamlamışam. Düşündüm ki, dost kimi bu yazı da bizlərdən Füzuli müəllimin ruhuna bir xatirə olsun.*

*Hörmətlə: Sizin Ayət-xan*

Hər dəfə bizləri elə ifadəsi mümkün olmayan sevincə qarşılayırdı ki... Sanki hər gün getdiyimiz ev deyilmiş. Düzü, bir az da çəkinirdim ondan. Bilirdim ki, bəlağətli, pafoslu sözləri xoşlamır. Bəlkə də bu üzündən ona olan sevgimi qədərincə hiss edə bilməmişəm.

Babam səsimi çox bəyəndirdi. Kiçik yaşlarımda ara-sıra zümzüməmə də qulaq asıb. Hətta bir dəfə mənə dedi ki, "iş yoldaşlarımsə səsine qulaq asdırdım, elə bildilər peşəkar müğənnidi oxuyan". Həmişə də zarafatla deyirdi ki, "Sən bir çox indiki müğənnilərdən yaxşı oxuyursan. Ən yaxşı dinləyicini də mənəm".

İndi babam yoxdur. Həyatımız büsbütün dəyişdi, həyatımızda çox şeylər yarımçıq qaldı.

Bu dünyada olmadığımı bilərəm, bir daha qayıtmayacağımı da bilərəm, amma yenə gözlerim qapıdadır. Axı biz heç sağollaşmadıq da...

Yanvarın 17-si – babamın dünyasını dəyişdiyi gün. Həmin gün nə baş verdiyini indi də dərk etməkdə çətinlik çəkirim. Çünki hər şey gözəlməz oldu, bir-cə anın içində. Yoxluğunda dərk etdim ki, indiyədək babam ölümsüz hesab edə bilmirəm. Bəlkə də bu səbəbdəndi indi onun yoxluğunu qəbul edə bilmirəm.

...Səniçün çox darıxıram, baba! Təsəllim səni hər gün yuxularımda görməyimdə. Çox xoşbəxtsən yuxularımda.

"Allah yaxşı insanları yanına tez alır", deyirlər. Bundan da təsəlli tapıram. Əminəm ki, Allah səni cənnətlə müjdələyib. Sən əqidədə insanlar Yaradandan dərəcəyəndə ən yüksək meqama layiq görülür. Biz, altı nəvən də daxil olmaqla bütün ailəmiz səninlə qürur duyuruq. Qürurlanmaq ki, damarlarımızda belə bir şəxsin qanı qaynayır!

## Ölüm sevinməsin qoy

Görəsən, bundan sonradamı sənin sevdiyini məhmlən, amma bu dəfə səniz, zümzümə edə biləcəyəm?..

### Haqqında yazılanlardan

Azərbaycan uşaq ədəbiyyatının tanınmış tədqiqatçılarından biri, filoloq alim, tərcümə nəzəriyyəçisi, tərcüməçi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent F.Əsgərli çox şərəfli, özünəməxsus, heç kəsə bənzəməyən bir yaradıcılıq və ömür yolu keçib. Onun iri həcmli monoqrafiyaları, dərslük və dərs vəsaitləri ("Uşaq ədəbiyyatı", "Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı", "Dünya uşaq ədəbiyyatı"), uşaq ədəbiyyatının müasir problemlərinə həsr etdiyi elmi-nəzəri məqalələr toplusları ("Problemlər, düşüncələr", "Müasir uşaq ədəbiyyatının inkişaf mərhələləri" və s.) Azərbaycan ədəbiyyatında özünəməxsus bir iz açıb. Bütün ömrünü uşaq ədəbiyyatının tədqiqinə və təbliğinə, bədii tərcüməyə, onun nəzəriyyəsinin öyrənilməsinə həsr edib.

Füzuli Feyruz oğlu Əsgərli 1945-ci il mart ayının 18-də Masallı rayonunun Çaxır kəndində anadan olub. Orta məktəbi bitirdikdən sonra üç il ordu sıralarında xidmət keçib. Əmək fəaliyyətinə Bakı Şin zavodunda yığıcı, indiki Səttarxan adına zavodda tornaçı kimi başlayıb. 1969-cu ildə Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunun (indi ADPU) filologiya fakültəsinin əyani şöbəsinə daxil olub. Təhsildə və ictimai işlərdə



rib. Yazıcının yaradıcılığında bəhs edən bir neçə monoqrafiyanın, çox sayda tədqiqat xarakterli məqalənin müəllifidir. Z.Xəlil anadan olmasının 70 illik yubileyinə həsr etdiyi "Şərəfli dünyanın memarı" adlı monoqrafiyasında sənətkarın poeziya, nəsr və dramaturji fəaliyyətini elmi-nəzəri aspektdə araşdırıb, tədqiqatçı cəlb etdiyi əsərlərin ideya-bədii və sənətkarlıq məziyyətlərinin açılmasına xüsusi diqqət yetirib. "Sənətkarın uşaq dünyası", "Azərbaycan uşaq ədəbiyyatının mərhələli inkişafı", "Ömrün sözü, sözün ömrü", "Bədii tərcümə prinsipləri", "Uşaq ədəbiyyatı: qarşılıqlı yaradıcılıq qaynaqları", "Bədii təhlil və ədəbi tənqid" monoqrafiyalarının, "Ədəbi düşüncələr", "Zahid Xəlilin sənət dünyası", "Problemlər, düşüncələr...", "70 ilin işığında" məqalələr toplusunun müəllifi, "Qızıl qələm" mükafatı laureatıdır. "Ədəbiyyat qəzeti", "Respublika", "Azərbaycan müəllimi", "Gənc müəllim", "525-ci qəzet", "Türküstan", "Mədəniyyət", "Azad Azərbaycan", "Kaspi", "Gəncənin səsi" və digər qəzetlərdə çap etdirdiyi elmi-publisistik məqalələri araşdırmaçı mütəxəssislər tərəfindən onun alimlik fəaliyyəti və əsərləri haqqında dəyərli fikirlər formalaşdırıb.

Tərcümə nəzəriyyəsində müəyyən dərəcədə boşluq hiss edən alim "Bədii tərcümə prinsipləri" (2009) monoqrafiyasında nöqsanlı uşaq nəsr əsərlərinin təsəhh olunmasını və yenidən tərcümə edilərək nəşrini tövsiyə edib. Adı çəkilən monoqrafiyada bədii tərcümədə daha zəruri olan obrazların mənəvi-psixoloji aləminin təsvirini, bədii tərcümədə üslub orijinallığının və milli xüsusiyyətlərin saxlanması, atalar sözləri, məsəllər və idiomlardan istifadə üsulları problemlərinin düzgün həlli yollarını göstərib. Qırx beş il tərcümə sənətinə sadıq qalan F.Əsgərli bir sıra dünya xalqları yazıçılarının əsərlərini dilimizə çevirərək Azərbaycan oxucularına erməğan edib. Aleksey Tolstoy, Nikolay Nosov, Yan Larri, Konstantin Serqiyenko, Eduard Vilde, Anton Tammsaare, Paul Kuusberg, Andres Yaaksoo, Albertas Laurinçukas, Miroslav İrçan, Filip Mironov, Karlo Lorenzini-Kollodi, Berdinezer Xudaynəzərov, Kaldarbay Naymanbayev, Nodar Dumbadze, Anne Vestli, Luiza Oklott və digər qələm sahiblərinin əsərləri onun tərcüməsində çap olunub, Dövlət televiziya və radiosuna təqdim edilib.

\*\*\*

...Ölüm qorxulu deyil, qorxulu olan onun vaxtından əvvəl gəlməsidir. Füzuli müəllimin dünyasını qəfil dəyişməsi bütün sevenlərini sarsıtdı. Yadıqarı üç övladı, altı nəvəsi, bir nəticəsi, yetirmələri, kitabları oldu. Yaradıcı insanların həyatı ölümündən sonra başlayır. Füzuli müəllim bizə uşaq ədəbiyyatı ilə bağlı xeyli sayda dərslük, metodik vəsait, monoqrafiyalar, çox sayda məqalələr, tərcümə əsərləri, eləcə də yolunu ləyaqətlə davam etdirən övladlar, nəvələr yadıqarı qoyub getdi.

Sözü kitablarda, özü üreyimizdə qalan sayılıb-seçilən babam, ruhun şad olsun!

Röya Əhmədova